

Ítélet előtt - kegyelem alatt

Lukács 13,6-9.

Ádvent 2. vas.

1952. december 7.

Az élet mindig látható. Az életet nem lehet szimulálni, de letagadni sem. „Nem rejtethetik el a hegyen épített város” (Máté 5,14). Van azonban az életnek egy láthatatlan oldala is. Ez az élet természetfölötti oldala. A példázatbeli fügefafa életében is ilyen a gazda és a vincellér beszélgetése. A tövében beszélgetnek, róla van szó, de ő az egészről semmit sem tud. Tapasztalati körén kívül esik az egész esemény. Pedig épp ez a példázat mutatja, hogy az életnek ez a láthatatlan, tapasztalati körünkön kívül eső oldala az igazán sorsdöntő az életünkre. A fügefafa nyugodtan éli tovább vegetatív életét, s halvány sejtelve sincs arról, hogy ítélet előtt, kegyelem alatt él. Isten kegyelme nekünk betekintést enged ennek a példázatnak kulcslyukán keresztül az életnek ebbe a természetfeletti, láthatatlan világába. Ennek világosságánál próbáljunk feleletet keresni az élet nagy sorskérdésére: Miért élünk?

1. Azért élünk, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek.

Ez a példázat felelete.

A fügefát nem azért ültette a szőlő gazdája, hogy épp csak legyen. Díszfának sem szánta. Még az a cél sem lebegett előtte, mikor ültette, hogy legyen a szőlőben valami nagyobb fa is, melynek árnyékában lehet majd a nagy hőségben kissé hűsölni a gazdának is, meg a munkásoknak is. A gyümölcséért ültette. Ezt keresi rajta. Joga van gyümölcsöt keresni rajta. Ő ültette. Életét tehát neki köszönheti. Ő gondozta. Verítékével kapálta, földjét javítgatta, kövérítette, ártó férgekől ő tisztogatta, termékenyítő esőt és érlelő napsugarat ő adott reá. Elmondhatta róla az Ézsaiás példázatában szereplő szőlősgazdával: „Mit kellett volna még tennem, mit meg nem tettem veled?” Joggal ment tehát a fügeérés idején gyümölcsöt keresni a fán.

Az élet célja azonban nemcsak általában a gyümölcsstermés, hanem a bő termés. János 15-ben, ugyanabban a fejezetben, amelyben Jézus ezt mondja tanítványainak: „Én rendelvelek titeket, hogy gyümölcsöt teremjete” (Ján 15,16), ezt olvassuk: „Minden szőlővesszőt, amely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen” (Ján 15,2). A példázat szerint tehát azért élünk, hogy bő gyümölcsstermést hozzunk Istennek.

Próbáljunk most képletes beszéd nélkül közeledni ehhez a kérdéshez!

a) A gyümölcs haszon. A gyümölcsstermés kötelezettsége azt jelenti tehát, hogy életem Isten hasznára kell hogy szolgáljon. I. Kor 12,7-ben is ezt olvassuk: „Mindenkinek haszonra adatik a Léleknek kijelentése.”

A fügefa nem volt teljesen haszontalan. Az ilyen gyümölcsstelen fák olyanok, mint a meddő asszonyok. Magukat szépítgetik. Törzsükben, koronájukban és lombjukban élnek fel a talaj minden táperejét. Ez a fa is bizonyítva nagyon szép példány lehetett. Sokan elgyönyörködtek nemes formájában, sokan élvezhették árnyékát a tűző forráságban. Embereknek jelentett némi hasznot, de Isten számára haszontalan volt.

Lehet, hogy a te életedből is haszna van a családnak. Megkeresed számukra a földi élet szükségleteit: a kenyeret, a ruhát, a pénzt. Életed és szorgos két kezű biztonságot jelent számukra az élet bizonytalanságaiban. Lehet, hogy haszna van az életedből a hivatásodnak. Becsülettel megállod a helyed ott, ahová állítottak, és szorgos munkád másokat is hűséges kötelelességteljesítésre sarkall. Lehet, hogy haszna van az életedből a köznek, közösségednek, városodnak, hazádnak, mert nem húzod ki magad az állampolgári kötelelességek alól. Lehet, hogy haszna van életedből az egyháznak is. Anyagi támogatással létalapját segítesz megvetni. Megtámasztása esetén talán még védelmére is mersz kelni. De mi haszna van belőled az Istennek?

Ézs. 43,21-ben így jelöli meg Isten az élet célját: „A nép, amelyet magamnak alkoték, hirdesse dicséretemet!”. János 15,8 is ezt kapcsolja össze a gyümölcsstermessel: „Abban dicsőítitek meg... tanítványaim.” A kérdést tehát így kell magamra vonatkozólag megfogalmaznom: Nagyobb-e az Isten dicsősége azért, hogy engem megteremtett, s én élek? Úgy képviselem-e Isten gondviselő szeretetét ebben a világban, hogy az emberek az én jó cselekedeteim miatt a mennyi Atyát dicsőítik (Máté 5,16)? Eggyel több tanítványa van-e neki azzal, hogy én is élek? (Ján 15,8/b.). Vagy csak a gyalázat lett nagyobb azzal, hogy én is e világon vagyok?

b) Ezen a vonalon továbbhaladva azt is mondhatjuk, hogy a gyümölcs öröm. Azért élünk, hogy örömet szerezzünk Istennek. Istennek az a vágya, hogy úgy tudjon örülni nekünk, mint a vőlegény a menyasszonynak (Ézs 62,5). Azt szeretné, ha mindnyájunk fölött elmondhatná külön-külön: „Ez amaz én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm” (Máté 3,17). Ehelyett így kell panaszkodnia: „Csak bűneiddel terhelél, vétkeiddel fárasztál engemet (Ézs 43,24 b) és „Bánom, hogy embert teremttem” (I. Mózes 6,7). Nem gondold, hogy Istennek meg kellett bánnia, hogy engem, téged, minket teremtett, akik még a bűnös ember megtérése feletti örömet sem szereztük meg neki? (Luk 15,7).

A terméketlen fügefa nemcsak haszontalan volt, hanem egyenesen kárt is okozott. Hiába foglalta el a földet. Attól félek, hogy belőlünk is nemcsak hogy haszna nincs Istennek, hanem egyenesen kára van belőlünk.

c) Gyümölcs alatt a missziói szolgálat gyümölcset, a megtért embert is kell értenünk. Van-e ilyen gyümölcse az életünknek? Van-e csak egyetlen ember is, akit mi vezetünk Jézushoz, illetve akinek hitrejutásánál minket tudott eszközül felhasználni a Szent Lélek? Hisznek-e az emberek azért, mert mi is hiszünk, vagy hisznek dacára annak, hogy mi is hiszünk?

2. *Miért élünk?*

Erre a kérdésre nemcsak célhatározói mellékmondatokkal lehet felelni, hanem okhatározóival is. A példázatnak is van ilyen felelete. Ez így hangzik: Azért élünk, mert Krisztus könyörög értünk.

Nem azért élünk tehát, mert Isten életre hívott. Ő már régen kivágott volna az élők földjéről, s mást ültetett volna a helyünkbe, aki jobban betöltené azt a helyet, melyet most mi foglalunk el. Valljuk csak be, hogy minden oka meglenne reá!

Azért élek, mert Krisztus könyörült rajtam. Pártomra kelt, odaállt az ítélet elé és feltartóztatta azt.

Neki még van reménye hozzám. Eltékozolt esztendeim, egész eddigi semmirevaló életem dacára is. Nem bennem bízik, hanem a saját munkájában. A kikönyörgött kegyelmi évben a legnagyobbat fogja megtenni a terméketlen fűgefáért, amit ember vele csak tehet. A példázat értelme ezen a vonalon is egészen világos. Jézus a váltságmunkájára utal. A haszontalan emberi életet a vérevel fogja megöntözni. A felemelt fejsze elé odaáll, s felajánlja magát: „Engem vágj ki helyette az élők földjéről” (Ézs 53,8)!

Ezért áll az emberi életre: ítélet előtt állok, de kegyelem alatt vagyok. Vigyázz azonban, hogy el ne bízd magad. Isten hosszútűrése itt is a megtérésünket akarja munkálni (Róma 2,4). Megértem az ítéletre. Krisztus közbelépése csak felfüggeszti az ítéletet, elodázza a végrehajtását. A fejsze fel van emelve, s ha hiába halt meg értem Krisztus, akkor nincs többé kegyelem, lecsap a fejsze, s kivágattatom, hogy a tűzre vettessem.

Vigyázz, mert a kegyelemnek is van határa, s ki tudja, nem az utolsó, Krisztus által kikönyörgött esztendő az, amit most élsz!

Mindez pedig nem általános elvi igazság. A példázatot Jézus konkrét embereknek címezte. Jeruzsálemről beszélt. A nagy ünnepeken rendszerint felment Jeruzsálembe. Három éven át látogatta meg így a fővárost, hirdette nekik az evangéliumot és munkálta megtérésüket, de mindhiába. Máté 23,37-ben így kiált fel fájdalmasan: „Jeruzsálem... és te nem akartad.”

Mikor mondja a példázatot, még tart a kegyelmi idő, még folyamatban van a kegyelmi év nagy kísérlete, a Golgotha. A kegyelmi időnek két kimenetele lehet. A fa elkezd gyümölcsöt teremni, s akkor jól van. Vagy továbbra is hiába foglalja a földet, akkor azután Krisztusnak sincs egyetlen mentő szava sem már, s jöhet az ítélet fejszéje. Ez a kétféle kimenetel lett nyilvánvalóvá Jeruzsálem életében is. Akiket a Golgotha megtértített, azok számára pünkösöd következett, benne s általa új élet. Akik megkeményedtek, azok számára bekövetkezett Jeruzsálem ostroma, a pogány rómaiak által való elfoglalása, a templom megszenteltelenítése, rettenetes éhínség és a nagy szétszórás.

Így hallgasd ma ezt a példázatot! Ítélet előtt... kegyelem alatt élünk. Bárcsak ne hiába könyörögte volna ki Krisztus számunkra a kegyelmi időt! Vigyázzunk, mert a hiába vett kegyelem súlyosbítja az ítéletet! Ámen.